

Pod Škroupovým náměstím se skrývá historie: archeologové odhalují výsledky výzkumu

12. 03. 2026 10:25

Na Škroupově náměstí a v navazující ulici Prokopa Holého a Tržní v centru České Lípy probíhá rozsáhlý záchranný archeologický výzkum, který byl vyvolán souběhem několika stavebních akcí – revitalizací Škroupova náměstí, rekonstrukcí vodovodu a kanalizace a obnovou plynovodu.

První etapa rekonstrukce inženýrských sítí byla zahájena již v létě 2025 a archeologické práce probíhaly především formou dozoru během vlastních prací. Po zahájení vlastní revitalizace náměstí na počátku zimy byl zahájen i archeologický výzkum. Mlhavé informace o archeologických situacích byly získány již v předstihu díky geofyzikálnímu průzkumu a několika ověřovacími sondami, které naznačily, že historický terén byl v minulosti výrazně pozměněn, částečně odstraněn nebo narušen. Dosavadní práce odhalily v západní části Škroupova náměstí fragmenty stavby, pravděpodobně dřevohlinitého (možná hrázděného) domu s kamennými základy. S opatrností by tento dům mohl být ztotožněn s historicky doloženou farou či děkanstvím.

V jižní části Škroupova náměstí bylo zachyceno pohřebiště rámcově datovatelné od 14. do 17. století. Několik desítek dosud probádaných hrobů, z nichž část byla narušena novodobými výkopy a dřívějšími úpravami terénu, se nacházelo ve velmi mělké hloubce. Po dokončení odborného zpracování umožní antropologická analýza určit například věk, pohlaví či vybrané zdravotní charakteristiky zdejší historické populace. Stav zachování kosterního materiálu je však různorodý.

Ve středu náměstí se nacházel farní kostel sv. Petra a Pavla, který zanikl po velkém požáru města v roce 1820. Zjišťovací sondy existenci kostela potvrdily, bližší informace však zatím nepřinesly. Většina ploch, kde se kostel rozkládal, zatím čeká na odkrytí. Vzhledem k historickému snížení terénu se očekává spíše zachycení pouze ojedinělých fragmentů základového zdiva. Probíhající práce představují jeden z nejpřínosnějších záchranných archeologických výzkumů v České Lípě. Obecně – a to platí i pro tuto lokalitu – se archeologický odkryv provádí pouze v místech, kde by vlivem stavby mohlo dojít ke zničení nebo poškození archeologických situací. Vždy se přitom, pokud je to možné, upřednostňuje

zachování archeologických situací přímo na místě.

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě je na základě pověřovací listiny Ministerstva kultury ČR a Dohody o podmínkách a rozsahu archeologické činnosti, uzavřené mezi Akademií věd ČR a muzeem, organizací oprávněnou k provádění archeologických výzkumů (ve smyslu § 21/2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči), zajišťující výkon archeologické památkové péče na území původního rozsahu okresu Česká Lípa (okres Česká Lípa a katastry obcí v působnosti stavebního úřadu Jablonné v Podještědí, okr. Liberec) a působící na katastrech obcí v působnosti stavebních úřadů Mnichovo Hradiště a Kněžmost (okr. Mladá Boleslav).

Kontakt:

BcA. Vojtěch Novák – archeologický terénní specialista, archeologický grafik,

vedoucí pobočky Archeologické muzeum – Šatlava

Tel.: +420 487 723 223; GSM: +420 720 636 237; satlava@muzeumcl.cz

Mgr. Stanislav Martyčák – archeolog, vedoucí záchranných výzkumů

Tel.: +420 487 723 223; GSM: +420 606 687 307; archeolog@muzeumcl.cz